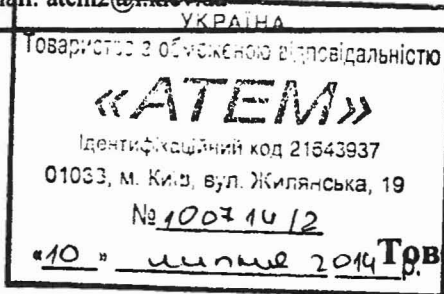

01033, Ukraine, Kiev,
Zhilyanska 19
phone. (044) 520-20-00,
fax 520-20-04
e-mail: atem2@i.kiev.ua

01033, Україна, Київ
вул. Жиллянська, 19
тел. (044) 520-20-00,
факс 520-20-04
e-mail: atem2@i.kiev.ua

До Конституційного Суду України
01033, м. Київ, вул. Жиллянська, б. 14

Суб'єкт права на конституційне звернення:

Товариство з обмеженою відповідальністю «Атем»
01033, м. Київ, вул. Жиллянська, б. 19
тел. (044)520-20-00

Представник суб'єкта права на конституційне звернення:
Давиденко Олена Петрівна

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ

**про офіційне тлумачення положень ч. 3 ст. 35 Господарського
процесуального кодексу України**

Відповідно до ст. 147 Конституції України (додається Витяг з Конституції України, а саме текст ст. 147 Конституції України – додаток № 5) та ст. 150 Конституції України (додається Витяг з Конституції України, а саме текст ст. 150 Конституції України – додаток № 6) до повноважень Конституційного Суду України належить, зокрема, офіційне тлумачення Конституції України, Законів України, чи їх окремих положень.

Офіційне тлумачення Конституції України і Законів України чи їх окремих положень Конституційний Суд України може надавати відповідно до ст. 43 Закону України «Про Конституційний Суд України» за конституційним зверненням фізичної або юридичної осіб (додається Витяг з Закону України «Про Конституційний Суд України», а саме текст ст. 43 цього ж Закону – додаток № 7).

Відповідно до ст. 94 Закону України «Про Конституційний Суд України» підставою для конституційного звернення фізичних або юридичних осіб щодо офіційного тлумачення положень Конституції України або законів України є неоднозначне застосування їх судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод (додається Витяг з Закону України «Про Конституційний Суд України», а саме текст ст. 94 цього ж Закону – додаток № 8).

27 травня 2013 року Товариство з обмеженою відповідальністю «Атем» (надалі – ТОВ «Атем») звернулося з конституційним зверненням про офіційне тлумачення положень ч. 2 ст. 35 Господарського процесуального кодексу України, в редакції, чинній на зазначену дату, а саме: «Факти, встановлені рішенням господарського суду (іншого органу, який вирішує господарські спори), за винятком встановлених рішенням третейського суду, під час розгляду однієї справи, не доводяться знову при вирішенні інших спорів, в яких беруть участь ті самі сторони.».

За цим конституційним зверненням Ухвалою колегії суддів КСУ було відкрито конституційне провадження і справа розглядалася Судом з 02.10.2013.

У той же час, 17 квітня 2014 року Законом України N 1226-VII «Про внесення зміни до статті 35 Господарського процесуального кодексу України щодо підстав звільнення від доказування» були внесені зміни, а стаття викладена у такій новій редакції:

«Обставини, які визнаються сторонами та іншими особами, які беруть участь у справі, можуть не доказуватися перед судом, якщо в суду не виникає сумніву щодо достовірності цих обставин та добровільності їх визнання.

Обставини, визнані судом загальновідомими, не потребують доказування.

Обставини, встановлені рішенням суду у господарській, цивільній або адміністративній справі, що набрало законної сили, крім встановлених рішенням третейського суду, не доказуються при розгляді інших справ, у яких беруть участь ті самі особи або особа, щодо якої встановлено ці обставини.

Вирок суду в кримінальному провадженні або постанова суду у справі про адміністративне правопорушення, які набрали законної сили, є обов'язковими для господарського суду, що розглядає справу про правові наслідки дій чи бездіяльності особи, щодо якої ухвалений вирок або постанова суду, лише в питаннях, чи мало місце діяння та чи вчинене воно цією особою.».

Отже, положення частини 2 ст. 35 Господарського процесуального кодексу, щодо якої ТОВ «Атем» просив офіційне тлумачення, викладені у частині 3 ст. 35 Господарського процесуального кодексу без суттєвих змін їх юридичного процесуального змісту.

З причин внесення змін у статтю, стосовно якої було звернення щодо тлумачення, 20.05.2014 р. розгляд Конституційного звернення було припинено.

Однак, внесені зміни в аспекті поставлених у Конституційному зверненні питань не зняли правову проблему щодо встановлення судом та викладення преюдиціальних обставин та правових позицій в мотивувальній або резолютивній частині. Особливо слід зазначити, що ці зміни не усунули неоднозначну судову практику із зазначеного питання і не визначили для неї спільного знаменника.

З урахуванням судової практики, це питання є актуальним і на сьогодні, а тому Конституційний суд України має усі правові підстави для надання офіційного тлумачення положення ст. 35 Господарського процесуального

кодексу України «Факти, встановлені рішенням господарського суду (іншого органу, який вирішує господарські спори), за винятком встановлених рішенням третейського суду, під час розгляду однієї справи, не доводяться знову при вирішенні інших спорів, в яких беруть участь ті самі сторони.», яке на даний час міститься в її частині третій «Обставини, встановлені рішенням суду у господарській, цивільній або адміністративній справі, що набрало законної сили, крім встановлених рішенням третейського суду, не доказуються при розгляді інших справ, у яких беруть участь ті самі особи або особа, щодо якої встановлено ці обставини.»

. ТОВ «Атем» було учасником судових процесів у господарських судах України, в яких господарські суди різних інстанцій ухвалювали рішення, які свідчать про неоднакову судову практику при розгляді аналогічних справ при застосуванні преюдиції за ст. 35 Господарського процесуального кодексу України (додається Витяг з Господарського процесуального кодексу України, а саме текст ст. 35 Господарського процесуального кодексу України – додаток № 7), наслідком чого є порушення конституційних прав ТОВ «Атем» на власність і на підприємницьку діяльність, передбачені ст. 40 Основного Закону України та ст. 41 Основного Закону України (додається Витяг з Конституції України, а саме текст ст. 40 Конституції України та Витяг з Конституції України, а саме текст ст. 41 Конституції України – додаток № 10).

Обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні:

Офіційне тлумачення окремих положень частини 3 ст. 35 Господарського процесуального кодексу України є необхідним у зв'язку з неоднаковим їх застосуванням судам України щодо встановлення господарськими судами в конкретних частинах змісту судового рішення преюдиціальних фактів (обставин) та характеру їх преюдиціального значення.

В одних випадках господарські суди застосовують зазначену норму Господарського процесуального кодексу України як загальнообов'язкову, а в інших - застосовують її по-різному та з різним обґрунтуванням незастосування цих положень.

Так, 25 січня 2010 року Господарським судом міста ухвалено рішення у справі № [ ] за позовом ТОВ «Атем» до ПАТ [ ] про визнання [ ] договору № [ ] від 10 грудня 2007 року недійсним (додається копія Рішення Господарського суду м. [ ] від 25 січня 2010 року по справі № [ ] - додаток № 11), яким у задоволенні позову відмовлено. Судом встановлено, що [ ] договір не було укладено між сторонами, оскільки не було досягнуто згоди стосовно істотних умов договору, а відтак він не створив для них договірних прав та обов'язків.

Отже, з огляду на відсутність встановлених законодавством умов укладеності договору (відсутня згода з ціни та відсоткової ставки, які є одними з істотних умов [ ] договору, а також не відбулася передача коштів), оцінивши наявні у матеріалах справи докази у їх сукупності, суд

дійшов висновку про те, що спірний договір не був укладений і не відбувся як юридичний факт. У зв'язку з тим, що неукладений договір юридично не існує, то відсутні підстави визнавати його недійсним. За таких обставин, позовна вимога про визнання договору недійсним не була судом задоволена. Це рішення прийняте у розвиток сталої судової практики, узагальненої Постановою Пленуму Верховного Суду України від 06 листопада 2009 року № 9 «Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними», відповідно до п. 8 якої не може бути визнаний недійсним правочин, який не вчинено.

Рішення оскаржувалося ПАТ "Атем" неодноразово, але залишено судами вищих інстанцій без змін і набрало законної сили (додається Витяг з Постанови Верховного Суду України від 06 листопада 2009 р. № 9 «Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними», а саме текст п. 8 цієї Постанови – додаток № 12; додається копія Постанови апеляційного господарського суду від 09 листопада 2011 року по справі № – додаток № 13; додається копія Постанови Вищого господарського суду України від 06 грудня 2011 року по справі № – додаток № 14).

Усупереч зазначеному судовому рішенням і Постанові Пленуму Верховного Суду України, 06 червня 2012 року Господарським судом міста ухвалено рішення у справі № (додається копія Рішення Господарського суду міста від 06 червня 2012 року у справі № – додаток № 15; додається Витяг з Єдиного державного реєстру судових рішень Рішення Господарського суду міста від 09 березня 2011 року по справі № – додаток № 16), яким позов ПАТ "Атем" про стягнення із ТОВ "Атем" заборгованості за неукладеним договором № задоволено у повному обсязі. Вказане рішення оскаржувалося, однак 11 лютого 2013 року Вищим господарським судом України його залишено без змін (додається копія Постанови Вищого господарського суду України від 11 лютого 2013 року у справі № – додаток № 17; додається копія Постанови Київського апеляційного господарського суду від 05 вересня 2012 року по справі № – додаток № 18).

Отже, при розгляді цієї справи і вирішенні спору по суті господарським судом не було враховано преюдиціальне значення встановленого судовим рішенням від 25 січня 2010 року у справі № юридичного факту (обставини) неукладеності договору.

06 лютого 2012 року у справі № порушеній за позовом ТОВ "Атем" до Публічного акціонерного товариства "Атем" про стягнення безпідставно сплачених коштів Вищим господарським судом України винесено Постанову (додається копія Рішення Господарського суду міста від 30 серпня 2011 року по справі № – додаток № 19; додається копія Постанови апеляційного господарського суду від 07 листопада 2011 року по справі № – додаток

№ 20; додається копія Постанови Вищого господарського суду України від 06 лютого 2012 року по справі № _____ – додаток № 21), якою скасовано рішення першої інстанції та постанову апеляційної інстанції, задоволено касаційну скаргу ПАТ «_____» а позивачеві відмовлено у позові. При цьому предметом стягнення була сума комісії, сплачена за неукладеним договором. Свою позицію суд обґрунтував тим, що висновки місцевого та апеляційного господарського суду про те, що рішення Господарського суду міста _____ від 25 січня 2010 року у справі № _____ має преюдиціальне значення для справи № _____ безпідставні, оскільки преюдиціальність обставин рішенням господарського суду у справі № _____ не встановлена у його резолютивній частині, а відповідні оціночні судження, викладені у мотивувальній частині рішення, не мають преюдиціального значення для справи. Тобто, суд вважає, що тільки тоді має місце преюдиціальний факт (обставина), коли суд встановив його саме у резолютивній частині рішення.

Стосовно постанов Пленумів Вищих спеціалізованих судів України слід звернути увагу на те, що відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів»:

- до повноважень Вищого господарського суду України, як Вищого спеціалізованого суду України, віднесено вивчення та узагальнення судової практики; надання методичної допомоги судам нижчого рівня з метою однакового застосування норм Конституції та законів України у судовій практиці на основі її узагальнення та аналізу судової статистики; надання спеціалізованим судам нижчого рівня рекомендаційних роз'яснень з питань застосування законодавства щодо вирішення справ відповідної судової юрисдикції (п. 1 підпункти 3), 4) ст. 32 Закону України «Про судоустрій і статус суддів») (додається Витяг з Закону України «Про судоустрій і статус суддів», а саме текст п. 1 підпункти 3), 4) ст. 32 цього Закону – додаток № 22). Ці повноваження суд реалізує через Пленум. Відповідно до п. 2 ч. 2 ст. 36 цього Закону Пленум Вищого господарського суду України узагальнює з метою забезпечення однакового застосування норм права при вирішенні справ відповідної судової юрисдикції практику застосування матеріального і процесуального закону (додається Витяг з Закону України «Про судоустрій і статус суддів», а саме текст п. 2 ч. 2 ст. 36 цього ж Закону – додаток № 23).

Отже, правова природа та юридичний характер постанов Пленумів Вищого господарського суду України мають безпосереднє значення для забезпечення єдності судової практики, усуненні різного застосування судами норм матеріального та процесуального права і, відповідно, мають правозастосовний характер.

У п. 2.6. постанови Пленуму Вищого господарського суду України № 18 від 26 грудня 2011 року “Про деякі питання практики застосування Господарського процесуального кодексу України судами першої інстанції” (додається Витяг з постанови Пленуму Вищого господарського суду України № 18 від 26 грудня 2011 року «Про деякі питання практики застосування Господарського процесуального кодексу України судами першої інстанції», а

саме текст п. 2.6. цієї ж постанови – додаток № 24) зазначено, що “не потребують доказування преюдиціальні факти, тобто встановлені рішенням господарського суду (іншого органу, який вирішує господарські спори) у процесі розгляду іншої справи, в якій беруть участь ті самі особи, в тому числі і в тих випадках, коли в іншому спорі особи мали інший процесуальний статус (наприклад, позивач у даній справі був відповідачем в іншій, а відповідач у даній справі - позивачем в іншій). Преюдиціальне значення процесуальним законом надається саме фактам (обставинам), встановленим судовими рішеннями (в тому числі в їх мотивувальних частинах), але не правовій оцінці таких обставин, здійсненій іншим судом чи іншим органом, який вирішує господарський спір”.

Крім того, зазначені рішення у наведених справах суперечать також правовим позиціям, що викладені

- в інформаційному листі Вищого господарського суду України від 20 жовтня 2006 року № 01-8/2351 (додається Текст інформаційного листа Вищого господарського суду України від 20 жовтня 2006 року № 01-8/2351 – додаток № 25), відповідно до якого висновок про визнання договору неукладеним може зазначатися виключно у мотивувальній частині рішення як про обставину справи, встановлену господарським судом;

- в інформаційному листі Вищого господарського суду України від 13 серпня 2008 року № 01-8/482 (Вісник господарського судочинства від 05.2008 — 2008 р., № 5, стор. 77) (додається Текст інформаційного листа Вищого господарського суду України від 13 серпня 2008 року № 01-8/482 – додаток № 26), відповідно до якого за змістом наведеної норми (ст. 35 Господарського процесуального кодексу України), неодмінною умовою її застосування є один і той самий склад сторін як у справі, що розглядається господарським судом, так і у справі (або справах) зі спору, що вирішувався раніше, і в якій встановлено певні обставини, що мають значення для розглядуваної справи.

Крім цих узагальнень і роз’яснень Вищого господарського суду України аналогічна позиція міститься в інших судових рішеннях у конкретних справах, наприклад:

Постановою Вищого господарського суду України від 12 січня 2011 року у справі № _____ за позовом ПАТ “_____” до ТОВ “_____” про стягнення заборгованості (додається Витяг з Єдиного державного реєстру судових рішень Постанови Вищого господарського суду України від 12 січня 2011 року у справі № _____ – додаток № 27) касаційну скаргу банку залишено без задоволення із зазначенням, що «здійснивши перегляд справи, господарський суд апеляційної інстанції встановив, що постановою _____ апеляційного господарського суду від 23 вересня 2010 року у справі № _____ за позовом ТОВ Фірми “_____” до Публічного акціонерного товариства “_____” (додається Витяг з Єдиного державного реєстру судових рішень Постанови _____ апеляційного господарського суду від 23 вересня 2010 року по справі № _____ – додаток № 28) про

визнання недійним договору та доповнень до нього встановлено, що договір від 07 серпня 2008 року та доповнення до нього не містять усіх істотних умов для даного виду договору, і в силу ч. 8 ст. 181 Господарського кодексу України (додається Витяг з Господарського кодексу України, а саме текст ч. 8 ст. 181 Господарського кодексу України – додаток № 29) є неукладеним (таким, що не відбувся). Отже, оскільки укладений між позивачем та відповідачем договір постановою апеляційного господарського суду у справі № визнано неукладеним, тобто таким, що не створює жодних юридичних наслідків, вказана постанова є преюдиціальною в силу приписів ст. 35 Господарського процесуального кодексу України, то суд апеляційної інстанції правомірно відмовив у задоволенні позову.

Вищий господарський суд України також не погодився із твердженням скаржника про порушення судом апеляційної інстанції при прийнятті оскаржуваної постанови положень ч. 3 ст. 35 (частини 2 ст. 35 за старої редакцією) Господарського процесуального кодексу України, з огляду на те, що відповідно до частини 3 ст. 35 (частини 2 ст. 35 за старої редакцією) Господарського процесуального кодексу України, обставини, встановлені рішенням суду у господарській, цивільній або адміністративній справі, що набрало законної сили, крім встановлених рішенням третейського суду, не доказуються при розгляді інших справ, у яких беруть участь ті самі особи або особа, щодо якої встановлено ці обставини. Отже, зі змісту частини 3 статті 35 (частини 2 ст. 35 за старої редакцією) Господарського процесуального кодексу України слідує, що преюдиціальне значення мають обставини встановлені рішенням господарського суду зі справи, в якій беруть участь ті самі особи, що й у справі, яка розглядається, тобто обов'язковою умовою преюдиціальності є повна тотожність суб'єктного складу сторін спору, а відтак посилення скаржника на різні предмети спорів у справі № та у даній справі є безпідставними» (сторінка 3 абзац 7).

Аналогічна позиція викладена також у Постанові Вищого господарського суду України від 14 листопада 2012 року у справі № (додається Витяг з Єдиного державного реєстру судових рішень Постанови Вищого господарського суду України від 14 листопада 2012 року у справі № – додаток № 30), яка прийнята за результатами розгляду касаційної скарги Публічного акціонерного товариства « на постанову апеляційного господарського суду від 25 вересня 2012 року (додається Витяг з Єдиного державного реєстру судових рішень Постанови апеляційного господарського суду від 25 вересня 2012 р. у справі № - додаток № 31) та на рішення Господарського суду області від 21 серпня 2012 року у справі № (додається Витяг з Єдиного державного реєстру судових рішень Рішення господарського суду області від 21 серпня 2012 року у справі № - додаток № 32; додається Витяг з Єдиного державного реєстру судових рішень Постанови Рівненського апеляційного господарського суду від 22 лютого 2012

року у справі № _____ – додаток № 33) за позовом Публічного акціонерного товариства « _____ » до Фізичної особи-підприємця ОСОБА_5 про стягнення _____ грн.

Обґрунтовуючи підстави позову, позивач посилається на те, що укладений між ним та відповідачем _____ договір № _____ від 29 листопада 2007 року рішенням господарського суду _____ області від 03 жовтня 2011 року у справі № _____ (додається Витяг з Єдиного державного реєстру судових рішень Рішення господарського суду _____ області від 03 жовтня 2011 року у справі № _____ – додаток № 34) був визнаний неукладеним.

Як встановлено судами попередніх інстанцій та вбачається з матеріалів справи, суб'єктний склад сторін у даній справі та у справі № _____ Господарського суду _____ області (додається Витяг з Єдиного державного реєстру судових рішень Рішення Господарського суду _____ області від 16 листопада 2011 року по справі № _____ - додаток № 35) співпадає, а відтак, в силу наведеної норми, встановлені у вказаній справі обставини мають преюдиціальне значення для даної справи.

Стосовно доводів касаційної скарги щодо неправильного застосування судами попередніх інстанцій приписів ст. 35 Господарського процесуального кодексу України, адже, як стверджує скаржник, у справі № _____ підстави позову були іншими ніж у даній справі, а саме, предметом спору була вимога про стягнення заборгованості за кредитним договором, а у даній справі - стягнення безпідставно отриманих коштів в порядку ст. 1212 Цивільного кодексу України (додається Витяг з Цивільного кодексу України, а саме текст ст. 1212 Цивільного кодексу України – додаток № 36), колегія суддів зазначила, що «умовою можливості прийняття при розгляді однієї справи вже встановлених судовим рішенням фактів при розгляді іншої справи є ідентичність суб'єктного складу сторін в обох справах (ст. 35 Господарського процесуального кодексу України), а не ідентичність підстав позову; в даному випадку, судами попередніх інстанцій вірно застосовані норми ст. 35 Господарського процесуального кодексу України та враховані встановлені судовим рішенням у справі № _____ факти, про які вказувалося вище» (сторінка 1 абз. 5).

Враховуючи викладене, колегія суддів вирішила, що касаційна скарга не підлягає задоволенню і, як результат, Постанову _____ апеляційного господарського суду від 25 вересня 2012 року та рішення Господарського суду _____ області від 21 серпня 2012 року у справі № _____ залишила без змін.

Таким чином, в аналогічній ситуації до тієї, що склалася між ТОВ “Атем” та ПАТ “ _____ ”, господарські суди України постановили протилежні за змістом судові рішення саме в частині неоднакового застосування частини 3 статті 35 (частини 2 ст. 35 за старої редакцією) Господарського процесуального кодексу України.

Отже, аналіз судової практики показує, що предметом розбіжностей у позиціях господарських судів є те, про які саме обставини йдеться у частині 3 статті 35 Господарського процесуального кодексу України – про такі, що встановлені у мотивувальній чи виключно у резолютивній частині рішення?

За змістом ст.ст. 35, 84 Господарського процесуального кодексу України (додається Витяг з Господарського процесуального кодексу України, а саме текст ст. 84 Господарського процесуального кодексу України – додаток № 37) визначені у ст. 35 «Факти, встановлені рішенням господарського суду ...» не можуть міститися ні у

1. вступній частині судового рішення, де вказуються найменування господарського суду, номер справи, дата прийняття рішення, найменування сторін, ціна позову, прізвища судді (суддів), представників сторін, прокурора та інших осіб, які брали участь у засіданні, посади цих осіб, ні у

2. описовій частині, яка має містити стислий виклад вимог позивача, відзиву на позовну заяву, заяв, пояснень і клопотань сторін та їх представників, інших учасників судового процесу, опис дій, виконаних господарським судом (огляд та дослідження доказів і ознайомлення з матеріалами безпосередньо в місці їх знаходження).

В силу цього, очевидним є те, що такі обставини можуть міститися або в мотивувальній, або у резолютивній частині судового рішення. У той же час, у мотивувальній частині, зокрема, вказуються обставини справи, встановлені господарським судом; докази, на підставі яких прийнято рішення, а у резолютивній частині має міститися висновок про задоволення позову або про відмову в позові повністю чи частково по кожній з заявлених вимог.

Це означає, що відповідно до вимог Господарського процесуального кодексу України суд може встановити обставини як у мотивувальній, так і резолютивній частинах судового рішення,

Резолютивна частина рішення постановлюється судом на підставі встановлених і зазначених у мотивувальній частині рішення обставинах та на підставі досліджених доказів, не може містити у собі обставин, як таких, та не може суперечити мотивувальній частині. Навіть, якщо в резолютивній частині не відображаються ці обставини, що містяться в мотивувальній і на підставі яких сформулювала резолютивна частина і постановлено рішення, це все одно є свідченням процесуальної єдності двох частин.

Однак, як ми бачимо, судова практика має випадки, у яких одні господарські суди враховують як преюдиціальні факти (обставини), встановлені у мотивувальній частині рішення, а інші їх не враховують, посилаючись на те, що такі обставини не зазначені у резолютивній частині рішення.

Ухвалене у спорі між ТОВ «Атем» і Господарським судом м. судове рішення призвело до стягнення значних коштів за неукладеним договором, які є власністю ТОВ «Атем», чим порушено його конституційне право на захист власності, забезпечене ч. 3 ст. 41 Конституції України (додається Витяг з Конституції України, а саме текст ч.

3 ст. 41 Конституції України – додаток № 38), відповідно до якої «Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності.» Крім того, порушено також гарантоване ст. 42 Конституції України (додається Витяг з Конституції України, а саме текст ст. 42 Конституції України – додаток № 39) право ТОВ «Атем», як господарського товариства, на підприємницьку діяльність, відповідно до якої «Кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом».

Окрім викладеного, слід також врахувати, що така неоднакова позиція господарських судів України при застосуванні положень ч. 3 ст. 35 (ч. 2 ст. 35 за старої редакцією) Господарського процесуального кодексу України йде у розріз із міжнародним принципом правової визначеності судових рішень, який закріплений у положеннях ст. 6 Конвенції “Про захист прав людини та основоположних свобод” (додається Витяг з Конвенції «Про захист прав людини та основоположних свобод», а саме текст ст. 6 цієї ж Конвенції – додаток № 40).

Визначений характер судових рішень є умовою надання таким рішенням юридичної сили, адже тільки за таких обставин рішення здатні ефективно регулювати правовідносини. Неможливість скасування остаточного судового рішення, яке набрало чинності, є ще однією запорукою стабільного правового становища особи, адже судові рішення, окрім їх зрозумілості та чіткості, повинні мати і таку властивість, як стабільність. Європейський Суд з цього приводу вказав: «коли суди остаточно вирішили питання, їхнє рішення не повинно ставитися під сумнів» (Вгумаєску проти Румунії, 28342/95 від 28 жовтня 1999 року 61 пункт, 62) (додається текст рішення з розгляду справи «Вгумаєску проти Румунії», 28342/95 від 28 листопада 1999 р. – додаток № 41). Перегляд судових рішень, що набрали законної сили, має бути можливим лише задля виправлення помилки, допущеної судом (Хорнсбі проти Греції, 18357/91 від 19 березня 1997 року, пункт 40) (додається текст рішення з розгляду справи «Хорнсбі проти Греції», 18357/91 від 19 березня 1997 року – додаток № 42).

Право на справедливий розгляд справ судом, гарантований статтею 6 ч.1 Конвенції “Про захист прав людини і основоположних свобод” (додається Витяг з Конвенції “Про захист прав людини і основоположних свобод”, а саме текст ч. 1 ст. 6 цієї Конвенції – додаток № 43), має тлумачитися з врахуванням преамбули Конвенції і проголошує верховенство права як елемент загального спадку країн-учасниць. Одним із основних елементів верховенства права є принцип правової визначеності, який серед іншого, передбачає, що в будь-якому спорі не може бути поставлено під сумнів рішення суду, яке вступило в законну силу (справа “Совтрансавто-Холдинг” проти України; додається текст рішення по справі “Совтрансавто-Холдинг” проти України, 48553/99 від 25 липня 2002 року – додаток № 44).

17 жовтня 2013 року Загальними зборами Учасників ТОВ «Атем» (додається копія Протоколу Загальних зборів учасників ТОВ «Атем» від

17.10.2013 р. – додаток № 45) прийнято рішення про ліквідацію ТОВ «Атем» та призначено ліквідатором

(додається копія 1, 2, 11 сторінок паспорту – додаток № 46).

18.10.2013 р. до Відділу державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців Голосіївського району реєстраційної служби Головного управління юстиції у місті було внесено запис про припинення ТОВ «Атем».

21.10.2013 р. у Бюлетені державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців № 263 (28) 2013 року було опубліковано повідомлення про ліквідацію ТОВ «Атем» (додається копія Виписки з Єдиного державного реєстру юридичних та фізичних осіб-підприємців від 05.12.2013 р. – додаток № 47).

Згідно ч. 1, 3 ст. 40. Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»: «У постанові про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури господарський суд призначає ліквідатора банкрута з урахуванням вимог, установлених цим Законом, з числа арбітражних керуючих, якщо інше не передбачено цим Законом. Ліквідатор (ліквідаційна комісія) виконує свої повноваження до завершення ліквідаційної процедури в порядку, встановленому цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.» (додається Витяг з Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», а саме текст ч. 1, 3 ст. 40 цього ж Закону – додаток 48).

Відповідно до ч. 3 ст. 41 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»: «З дня призначення ліквідатора до нього переходять права керівника (органів управління) юридичної особи – банкрута» (додається Витяг з Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», а саме текст ч. 3 ст. 41 цього ж Закону – додаток – 49).

10 лютого 2014 року Господарським судом міста Києва винесено Постанову по справі № в якій ТОВ «Атем» визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру та призначено ліквідатором банкрута ТОВ «Атем» арбітражного керуючого (додається копія Постанови Господарського суду міста по справі № від 10.02.2014 р. – додаток № 50).

Таким чином, є уповноваженим керівником ТОВ «Атем» та має право підписувати і подавати до Конституційного Суду України Конституційні звернення.

У зв'язку з викладенням Конституційного звернення у новій редакції, з урахуванням внесених 17 квітня 2014 року Законом України «Про внесення зміни до статті 35 Господарського процесуального кодексу України щодо підстав звільнення від доказування» змін, керуючись п. 2 ст. 150 Конституції України (додається Витяг з Конституції України, а саме текст п. 2 ст. 150 Конституції України – додаток № 51), п. 4 ст. 13, 42, 43, 94 Закону України «Про Конституційний Суд України» (додається Витяг з Закону України «Про Конституційний Суд України», а саме текст п. 4 ст. 13 цього ж Закону – додаток № 52; Витяг з Закону України «Про Конституційний Суд України», а саме текст ст. 42 цього ж Закону – додаток № 53),

просимо Конституційний Суд України:

надати офіційне тлумачення положення частини 3 ст. 35 Господарського процесуального кодексу України, якою передбачено: «Обставини, встановлені рішенням суду у господарській, цивільній або адміністративній справі, що набрало законної сили, крім встановлених рішенням третейського суду, не доказуються при розгляді інших справ, у яких беруть участь ті самі особи або особа, щодо якої встановлено ці обставини.», а саме:

1. словосполучення «обставини, встановлені рішенням суду...» в аспекті такого запитання:

1.1. Чи маються на увазі цією статтею обставини, що встановлені як у мотивувальній частині судового рішення, так і в результативній його частині одночасно чи окремо у мотивувальній або резолютивній частинах?

2. словосполучення « не доказуються при розгляді інших справ ...» в аспекті таких запитань:

2.1. Чи означає воно, що «обставини, встановлені рішенням суду у господарській справі...» під час розгляду однієї справи рішення є преюдиціальними для розгляду інших справ, в яких беруть участь ті самі особи, щодо якої встановлено ці обставини?

2.2. Чи мають преюдиціальні обставини (факти) в господарському процесі загальнообов'язкове значення та імперативні юридичні наслідки для розгляду іншої справи (вирішення спору)?

2.3. Чи означає, що «Обставини, встановлені рішенням суду у господарській, цивільній або адміністративній справі, що набрало законної сили, крім встановлених рішенням третейського суду, не доказуються при розгляді інших справ, у яких беруть участь ті самі особи або особа, щодо якої встановлено ці обставини.», мають преюдиціальне значення тільки у справах між тими самими особами чи обов'язково й за

однакових юридично значимих обставин справи (аналогічного предмета спору)?

**З повагою,
Ліквідатор ТОВ "Атем"**

А.І. Ковеза